

Héctor Abad over de voetbalmafia

Inleiding en vertaling Luc de Rooy

Onlangs stond er een column van Youp van 't Hek in [NRC Handelsblad](#) over de [vermeende verkochte wedstrijden](#) Ajax-Real Madrid en Dinamo Zagreb-Olympique Lyon. Zijn stelling was dat Ajax-fans dit soort praktijken maar moesten slikken, want zo zit het potje voetbal nu eenmaal in elkaar:

‘Ajaxsupporters [moeten] niet zo verontwaardigd reageren. Dit is de voetbalwereld. Dit is een deel van de competitie. Het geld regeert. Ook bij aankopen van dure spitsen dicteert de dikste portefeuille. In Nederland zijn dat een paar rijke clubs en internationaal regelen Barcelona, Real Madrid, wat maffiose Russen en Berlusconi de zaken. Zo simpel is dat. Die zaken gaan zelden zuiver. Corrupte makelaars, steekpenninggevoelige bestuursleden, toevallig blunderende keepers, bizar falende spitsen. Er zit vaker dan we weten een hele vette knipoog achter. Achter alles? Achter alles!’

Ik moest bij het lezen meteen denken aan een column van [Héctor Abad](#), een van de belangrijkste schrijvers van Colombia, die toevallig een week eerder in *El Espectador* stond, en waarin een thema aangesneden werd dat groter was dan de discussie of Ajax (of Lyon) door had moeten gaan in de Champions League. Ik benaderde Abad en met zijn toestemming mogen we zijn column hier in het Nederlands plaatsen.

Abad lijkt in tegenstelling tot Van 't Hek niet gelaten te reageren, wil juist misstanden aankaarten en mensen niet de andere kant op laten kijken, zoals dat jaren lang gebeurde in het Colombiaanse voetbal. Nou zal iedereen zeggen: ‘Maar dat was/is Colombia!’ Uiteraard. Maar ontkennen dat clubs in Europa verbindtenissen aangingen, zijn aangegaan of nog altijd aangaan met dubieuze partijen, zal niemand lukken: AC Milan is de club van Berlusconi – dat zegt genoeg; en tientallen teams in Europa worden gesponsord door legale goksites (waaronder twee van de vier teams die hierboven genoemd worden, toevalligerwijs de twee teams die níét uitgeschakeld worden: Lyon én Madrid – gesponsord door Betclie en Bwin. Natuurlijk zeggen die gokbedrijven na afloop dat er geen fout gokgedrag is waargenomen!). En steeds maar weer duiken er verhalen op over goksyndicaten die uitslagen manipuleren. Zie het

[bericht](#) van 1 januari j.l. bijvoorbeeld. En dán wil Van 't Hek zeggen: doorlopen, niets aan de hand, zo gaat dat nu eenmaal. Ik verwacht meer van een columnist: discussie moet er komen, leg de vinger op de zere plek. En dat doet Héctor Abad in onderstaande column. Overigens heb ik wel het idee dat het witwassen zoals Abad dat toont niet zó makkelijk gebeurt als hij het zich voorstelt, want in deze constructie blijven de Europese clubs met miljoenen aan zwart geld over. Maar hij maakt een punt. De voetbalmafia moet gestopt worden, omdat dit soort invloed dramatischer vormen kan aannemen voor sport, sportliefhebber en samenleving dan bijvoorbeeld het dopingvraagstuk: het zou namelijk kunnen gebeuren dat sporters van opzettelijk winnen (doping) nu opeens wedstrijden opzettelijk gaan verliezen.

Lees hieronder de column en denk er nog eens over na als je over een tijdje Real Madrid en Olympique Lyonnais in shirtjes van een wedkantoor in de Champions League ziet uitkomen.

Een einde aan maffiavoetbal

Héctor Abad

[El Espectador](#), 20 november 2011

Zoals ze hun hanen naar de hanengevechten brachten en zich daar tussen het bloed, de aansporingen, bundels biljetten, valsspelerij en *aguardiente* schor schreeuwden; zoals ze hun stieren vanuit de stal de arena in stuurden, om ze onder de dreiging van degens te horen loeien, even voordat ze de slechtgetrainde torero's op de horens namen en dood lieten bloeden; het is dezelfde manier waarop de maffiosi hun voetballers het veld op stuurden en zo beetje bij beetje de macht in handen kregen – niet van het spelletje maar wel van het Colombiaanse voetbalbusiness. De voetballers werden overladen met giften – zoals ze dat ook deden bij hun vechthanen en kalveren. En zij, zelfs de spelers die hun glorie tijd al lang hadden gehad, maakten bedevaartstochten naar gevangenis La catedral, om hun voormalige weldoeners eer te bewijzen.

Om ons te beperken tot de meest beruchte teams en maffiosi, in de zogenaamde gouden eeuw van het Colombiaanse voetbal (toen we ons kwalificeerden voor het wereldkampioenschap): Pablo Escobar [de meest beruchte drugshandelaar aller tijden en hoofd van het Medellín-kartel, LdR] had invloed op de teams uit Medellín – Nacional voor het hoogste rendement, en DIM uit affectie –, zowel rechtstreeks als via

familieleden of verscholen achter een pseudoniem. Tegelijkertijd waren de broers Rodríguez Orejuela [Gilberto en Miguel, de leiders van het Cali-kartel, en de grootste vijanden van Escobar], zelfs zonder dat ze uit voorzorg een stroman hoefden in te schakelen, heer en meester van América de Cali. Schrijvers en journalisten uit de provincie Valle schreven, in poëzie en proza, hun lof uit over de Rode Duivels. En om niet achter te lopen had ook het Antiplano-kartel een club in handen, en zodoende heerste Rodríguez Gacha over Los Millonarios [letterlijk: de miljonairs; de meest roemruchte club uit het Colombiaans voetbal, gevestigd in de hoofdstad Bogotá].

Het Colombiaans voetbal was in feite in handen van miljonairs; cokemiljonairs welteverstaan. Ik gebruik de verleden tijd ('was') eerder uit terughoudendheid dan uit de zekerheid dat de situatie nu helemaal anders is. Het verleden is een van die kogelwerende jassen die wij commentaristen gebruiken om ons te beschermen tegen het heden. Deze machtige en minder machtige drugsbaronnen namen bezit van het Colombiaanse voetbal; van de clubs en hun eigenaars. En de stilte van of de samenzweringen met de journalisten, de autoriteiten, de spelers en de scheidsrechters werd bereikt op twee manieren: via omkoperij of via het aanjagen van angst.

Zoals de middeleeuwse ridderspelen of het balspel in het oude Mexico rituele substituten waren voor de oorlog, zo vochten ook de Colombiaanse maffiosi (naast de ware oorlog om de cocaïneroutes) onderling hun strijd uit aan de hand van hun voetbalclubs. Zelfs de middelgrote drugsmokkelaars hadden provincieclubs in handen. Er gingen grote bedragen om in het gokcircuit (zoals bij de hanengevechten), uitslagen werden in de kleedkamers vastgesteld, men riep de hulp in van welwillende scheidsrechters en van spelers met een te grote familie. En wie er iets tegen wilde doen, werd per direct 'een doodskop opgespeld'; er vielen veel slachtoffers, tot de laatste, de meest pijnlijke, en degene die tevens het eind van die periode aangaf: Andrés Escobar [de Colombiaanse speler die met een ongelukkig eigendoelpunt ervoor zorgde dat Colombia uitgeschakeld werd op het wk voetbal 1994; waarna hij bij thuiskomst in Colombia op straat [koelbloedig omgebracht](#) werd].

Maar de invloed van maffiosi op het Colombiaanse voetbal ging om meer dan alleen maffiatrots. Er zat ook een praktische kant aan vast. Ik ben geen expert op het gebied van witwaspraktijken, maar als ik aan een Europese club een goede aanvaller verkoop voor – laten we eens wat zeggen – een miljoen dollar, dan zal het Europese team er niet moeilijk over doen tien miljoen in de boeken te zetten (en negen miljoen daarvan onder de aandeelhouders te verdelen). Tegelijkertijd wordt hier, in Colombia, negen miljoen

dollar uit de coke-industrie witgewassen en legaal geïnvesteerd in aandelen of winstbonussen.

Het witte poeder brengt genoeg uitwas met zich mee. De clubeigenaars, de trainers, de spelersmakelaars (die hun pupillen in de nationale selectie proberen te krijgen, niet om ze beter te maken, maar om ze meer waard te maken op de internationale markt), het zijn nog altijd dezelfde personen die zich voorheen ophielden in dat maffiose voetbal. Ik verklaar hier niet dat clubeigenaars drugshandelaars zijn; ik verklaar dat ze zich nog altijd ophouden met de duistere en vuile spelletjes die maffiosi spelen. In alles is dat te zien. Tot aan het ridicule en doortrapte feit dat de Colombiaanse competitie jaarlijks twee kampioenen aflevert [de Colombiaanse competitie , LdR], wat net zoiets is als twee missverkiezingen, twee Kerstmissen, of twee moederdagen per jaar. Onze competitie bekroont eerder toeval dan discipline en consistentie. Het is honderd procent domzinnige marketing.

De enige keuze die overblijft: óf er wordt een einde gemaakt aan maffiavoetbal, óf het Colombiaanse voetbal zal nooit meer opbloeien.

Van Héctor Abad Faciolince (Medellín, 1958) is tot nu toe enkel *El olvido que seremos* naar het Nederlands vertaald ([*Het vergeten dat ons wacht*](#), vertaling Jos den Bekker, De Geus, Breda 2010), een roman over de dood van zijn vader, die in 1987 vermoord werd door paramilitairen. Abad schrijft romans, verhalen, columns en kritieken, en ontving al vele literaire prijzen voor zijn werk.